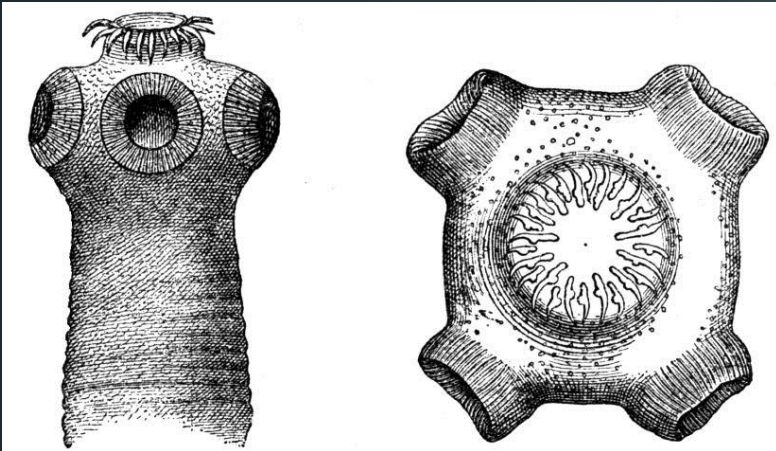

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

Výukový materiál pro
předmět
biologie na gymnáziu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

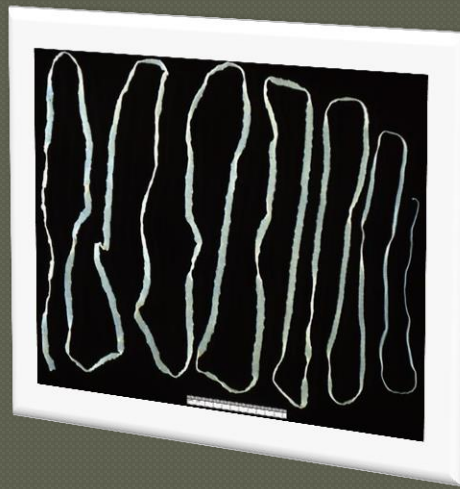
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název DUM	VY_32_INOVACE_2514_Ploštěnci_Tasemnice				
Šablona číslo	32	Sada číslo	25	Poř. č. DUM	14
Autor	Ivan Hynek				
Anotace	Pomocný výukový materiál při studiu systému tasemnic				
Očekávaný výstup	Studenti lépe a názorněji pochopí stavbu těla a systém trojvrstevných živočichů - tasemnic				
Druh učebního materiálu	Prezentace ve formátu *.pptx				
Typická věková skupina	2. ročník resp. kvinta gymnázia (dle ŠVP), tj. 16 – 17 let				
Klíčová slova	Eukaryota, schizocel, scolex, proglodity, kutikula, protonefridie, hermafrodit, boubel, onkosféra				
Pomůcky a materiál	PC, projektor, projekční plocha (interaktivní tabule)				
Potřebný čas pro realizaci DUM	40min				
Metodické zhodnocení a popis práce s digitálním učebním materiálem					
Student sleduje a aktivně se zapojuje do odvozování stavby těla mnohobuněčných organismů, osvojuje si potřebné pojmy a usiluje o jejich správné a logické používání. Materiál byl ověřen na interaktivní tabuli.					

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ - schizocelia

Schizocoelia

schizocoel = drobné dutinky v mezenchymu
(vrstva buněk mezi střevem a kožně svalovým vakem)

Kmeny:

Morulovci = Mesozoa

Pásnice = Nemertini

Ploštěnci = Phlathelminthes

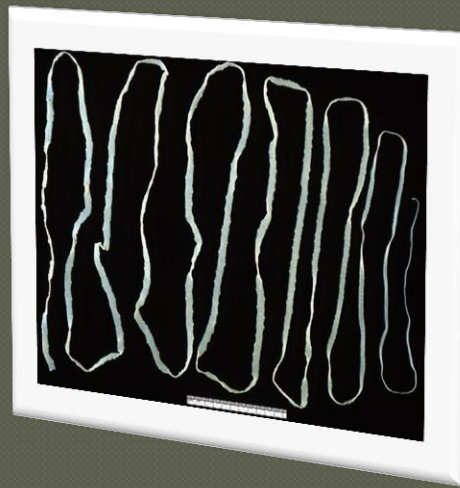
Třídy:

Ploštěnky = Tubellaria

Motolice = Trematoda

Tasemnice = Cestoda

Jednorodí = Monogenea

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ - schizocelia

Třída:

Tasemnice = Cestoda

Charakteristika:

- dospělci: endoparazité ve střevě obratlovců
- larvy: v tělních dutinách nebo tkáních bezobratlých i obratlovců
- délka: 1 cm - i přes 20 m

Stavba těla:

- hlavička (scolex) - krček - zploštělé články (3 - 3 000) (proglodity – sploštělé články za hlavou).

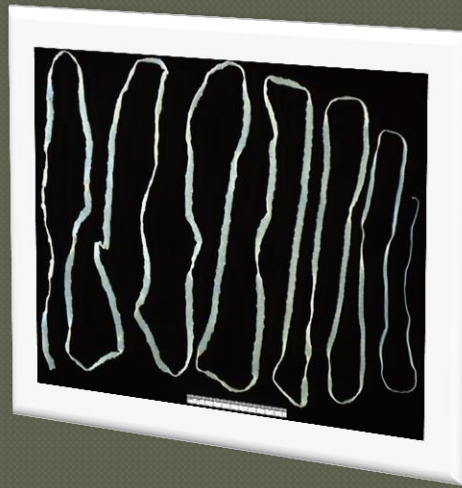
Na povrchu těla ochranná kutikula

- na hlavičce přísavky, háčky (důležitý určující znak)

TS: živiny vstřebávají celým povrchem těla, nemá specializovanou trávicí soustavu

NS: slabě vyvinuta

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ - schizocelia

Třída:

Tasemnice = Cestoda

Charakteristika:

RS: hermafrodité, ve všech článcích rozmnožovací orgány v posledních článcích dozrávají oplozená vajíčka a s výkaly odcházejí z těla

DS: žijí anaerobně

VS: protonefridie

Rozmnožování:

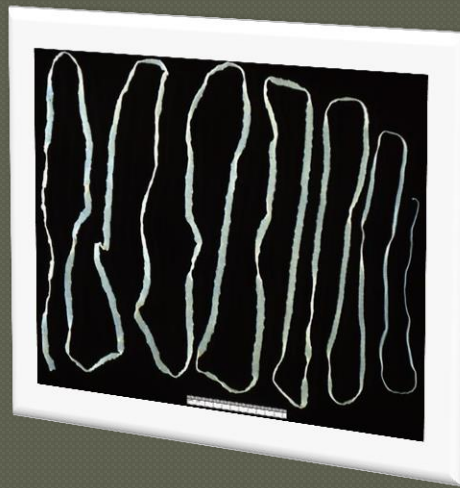
- každý článek obsahuje samčí i samičí pohlavní orgány - hermafrodité (samooplození)
- v 1 článku až 80 000 vajíček

Vývoj nepřímý:

A) **primární larva (onkosféra)**

B) **sekundární larva (boubel)** klidové stadium ve svalstvu meziphostitele

Vážná onemocnění člověka a zvířat (odebírají živiny, vylučují toxiny, způsobují trávicí poruchy i poškození tkání).

Triblastica

(ploštenci_tasemnice)

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ - schizocelia

Třída:

Tasemnice = Cestoda

Zástupci:

Tasemnice bezbranná (*Taeniarhynchus saginatus*) – až 10m, je častější

- na scolexu 4 přísavky
- boubel ve svalstvu skotu
- nemá háčky

Tasemnice dlouhočlenná (*Taenia solium*) – kolem 8m délky ([video](#)), [video cyklus](#)

- na scolexu přísavky i háčky
- boubel ve svalovině prasat, tenké střevo člověka

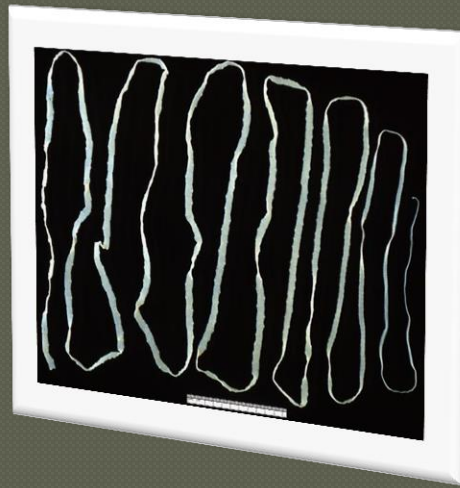
Tasemnice psi (*Dipylidium caninum*) – boubele v těle blech

Škulovec široký (*Diphyllobothrium latum*) – vývoj přes buchanku, ryba, člověk

- často v přímořských státech
- až 4000 článků, délka přes 10m
- přísavné rýhy = botridie – [cyklus video](#)

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ - schizocelia

Třída:

Tasemnice = Cestoda

Zástupci:

Řemenatka ptačí (*Ligula intestinalis*) – vývoj: ryba - pták (racek, volavka, potápka), až 1m

Měchožil zhoubný (*Echinococcus granulosus*) – několik mm (4 články)

- u skotu, člověka
- onkoscéra se usazuje v plicích nebo játrech
- boubel = echinokok o velikosti, kedlubnu, velké množství scolexů

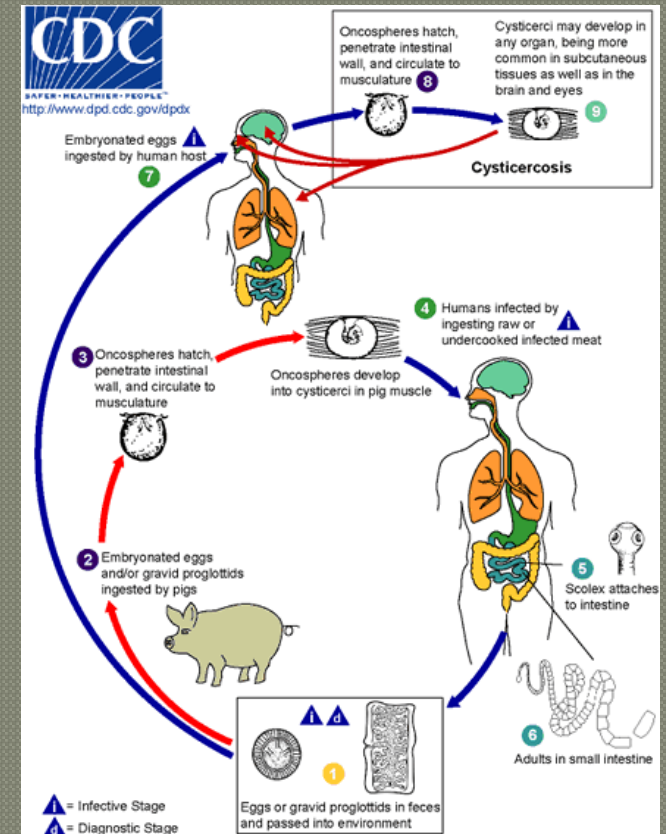
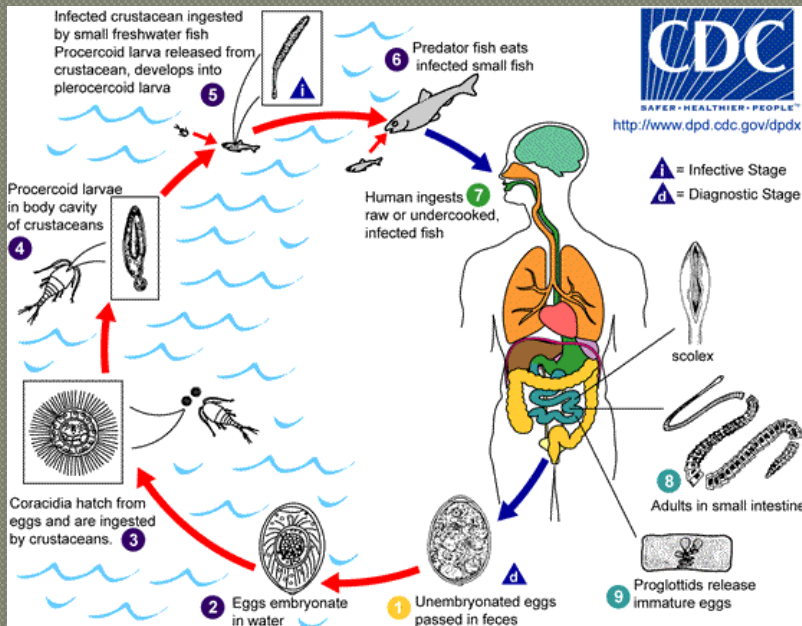
Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

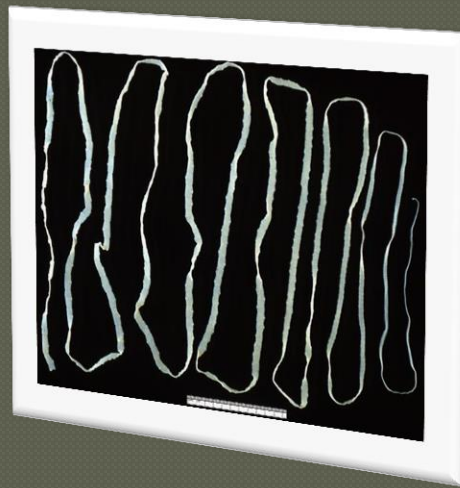
Tasemnice dlouhočenná

TRIBLASTICA – PRVOÚSTÍ schizocelia

Škulovec široký

Triblastica

(ploštěnci_tasemnice)

Obrázky a videa

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/bc/Kopf_bewaffneter_Bandwurm-drawing.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e2/Taenia_saginata_adult_5260_lores.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/be/Life_cycle.gif

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/D_latum_LifeCycle.gif

<http://www.youtube.com/watch?v=9MxI2bMwFNE>

<http://www.youtube.com/watch?v=4DOIGjP8vnU>

<http://www.youtube.com/watch?v=GmcCXw6ItDs>

Literatura

Webové stránky